

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/218/2020
Identifikačné číslo spisu:	1114204034
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1114204034.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. T., bývajúceho v V., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavol Kollár, s. r. o, so sídlom v Bratislave, Lehotského 4, proti žalovanému Hlavné mesto S R Bratislava, so sídlom v Bratislave, Primaciálne námestie 1, IČO: 00 603 481, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20C/28/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2019 sp. zn. 6Co/86/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 30. septembra 2016 č. k. 20C/28/2014-121 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to pozemku registra „C“ parc. č. 885/13 vo výmere 929 m² - ostatné plochy, kat. úz. F., v súčasnosti zapísaného na LV č. XXXX - čiastočný, o trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému priznal plnú náhradu trov konania. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že v predmetnej žalobe si žalobca svoj nárok odvodzuje od dedičského práva po svojej tete pani X.. Žalobca sa domáha určenia, že je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností a vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam mal nadobudnúť titulom dedenia po poručiťke. Vychádzajúc z tvrdenia žalobcu súd prvej inštancie poukázal na to, že za daného stavu nie je možné obísť dedičské konanie a priamo deklarovať, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností, ku ktorým sa určenia vlastníctva domáha. Zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na to, že v sporovom konaní nie je oprávnený riešiť ani okruh dedičov a teda, či žalobca je v konečnom dôsledku dedičom po poručiťke, resp. jej jediným dedičom, nakoľko táto otázka môže byť vyriešená len v rámci dedičského konania. Za spornú súd prvej inštancie v konaní považoval aj otázku vlastníctva poručiťky k predmetnej nehnuteľnosti. Z predložených listinných dôkazov (pozemnoknižnej vložky č. XXX) vyplýva, že poručiťka pani X. bola spoluvlastníčkou nehnuteľností pod parc. č. 576, 577, 578 - G. v podiele 1/4. Na základe uznesenia Štátneho notárstva v Bratislave z 15. októbra 1952, právoplatným 1.

decembra 1952, nadobudla pani X. spoluvlastnícky podiel na predmetnej nehnuteľnosti po svojom manželovi, ktorý bol 1/4, na základe čoho sa stala vlastníčkou v pomere 1/2. Podľa tvrdenia žalobcu poručiťka mala spolu so svojim manželom vyplatiť dlh za ďalšieho spoluvlastníka W. M., na základe čoho sa manželia X. mali stať vlastníkmi celej spornej nehnuteľnosti. Toto tvrdenie žalobcu je v rozpore s prejednaním dedičstva po L. X. v nadväznosti na výšku podielu na nehnuteľnosti, ktorý pozostala manželka B. X. po svojom manželovi dedila. V nadväznosti a uvedené nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu, že B. X. spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 po W. M. vydržala, nakoľko tu absentuje dobromyseľnosť držiteľa. Skutočnosť, že B. X. dobromyseľná nebola, nepochybne preukazuje aj dedičské konanie po L. X. v súvislosti s veľkosťou podielu prejednávanej spornej nehnuteľnosti. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie poukázal na § 212 CMP, v zmysle ktorého nezaradenie majetku alebo dlhov, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, do dedičstva, nebráni účastníkom, aby sa domáhali svojho práva žalobou. Skončenie konania o dedičstve nebráni tomu, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, aby sa domáhal svojho práva žalobou okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na to, že nemožno vylúčiť podanie žaloby mimo dedičského konania o určenie (§ 137 písm. c/ CSP), že poručiť v čase smrti bol vlastníkom veci, a to s cieľom vyriešiť spornosť tejto otázky. Legitimovaní na podanie žaloby sú účastníci dedičského konania, ktorí tak môžu urobiť počas prebiehajúceho konania o dedičstve, ako aj po jeho ukončení. Ak následne v sporovom konaní súd rozhodne, že určitá vec do dedičstva patrí, prejedná sa táto v dedičskom konaní o novoobjavenom majetku. Na záver súd prvej inštancie poukázal na to, že dedičstvo sa podľa § 460 Občianskeho zákonníka nadobúda smrťou poručiťka, preto z hľadiska hmotného práva je možné dediť iba ten majetok, ktorý bol vo vlastníctve poručiťka v čase jeho smrti. Podstatou dedenia je vstup dediča do právneho postavenia svojho predchodcu, pričom dedičské aktíva tvoria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patrili v okamihu smrti poručiťkovi, jeho smrťou nezanikli a prechádzajú na dedičov. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobu zamietol a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 25. septembra 2019 sp. zn. 6Co/86/2017 napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že pre rozhodnutie prejednávanej veci mala podstatný význam tá skutočnosť, z čoho žalobca vyvodzuje ním tvrdené vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti. Z tvrdení žalobcu vyplýva, že vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti vyvodzuje z toho, že predmetnú nehnuteľnosť vlastnila v celosti jeho právna predchodkyňa B. X., ktorá bola pôvodne vlastníčkou tejto nehnuteľnosti v 1/4, ďalšiu 1/4 zdedila po svojom manželovi a spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2 nadobudla po W. M. v dôsledku toho, že spolu s manželom za neho uhradila dlh, resp. túto 1/2 nadobudla vydržaním. Ak teda žalobca tvrdí, že predmetnú nehnuteľnosť zdedil po B. X., potom žalobe na určenie, že je vlastníkom spornej nehnuteľnosti, nemožno vyhovieť. Totiž podľa ustálenej judikatúry, ak nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami § 158 až § 219 CMP (konanie o dedičstve), nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiťka domáha určenia, že je vlastníkom veci patriacej do dedičstva (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2014 sp. zn. 3 MCdo 4/2013). Spor o to, či súčasťou dedičstva po poručiťkovi je určitá vec, sa v občianskom súdnom konaní typovo rieši žalobou na určenie, že poručiť bol ku dňu svojej smrti vlastníkom veci. Prípustná je aj žaloba, že vec patrí do dedičstva po poručiťkovi. Žalobcovi teda v prejednávanej veci chýba aktívna vecná legitimácia. Ak žalobca tvrdí, že spornú nehnuteľnosť zdedil po B. X., je ako dedič aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva, pričom v prípade vyhovenia takejto žalobe by na príslušnom súde prebehlo konanie o dedičstve, predmetom ktorého by bola sporná nehnuteľnosť. Žalobca by bol aktívne vecne legitimovaný aj na podanie žaloby na určenie, že poručiťka bola v čase svojej smrti vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, pričom aj v prípade vyhovenia takejto žalobe by nasledovalo konanie o dedičstve, predmetom ktorého by bola sporná nehnuteľnosť. Odvolací súd teda uzavrel, že žalobcovi v prejednávanej veci chýba aktívna vecná legitimácia. Z uvedeného vyplývalo, že napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalobca uviedol, že okresný súd sám poukazuje na § 212 CMP, v zmysle ktorého nezaradenie majetku alebo dlhov, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, do dedičstva, nebráni účastníkom, aby sa domáhali svojho práva žalobou. V prípade dedičského konania iniciovaného žalobcom vedeného pod sp. zn. 1D/759/2005 nebolo však viac účastníkov konania, účastník bol len jediný a to žalobca, medzi účastníkmi dedičského konania preto nebolo nič sporné. Ustanovenie § 212 CMP odkazuje na žalobu, ale nekonkretizuje akou žalobou sa môže účastník domáhať vyriešenia spornosti dedičstva. Podľa právneho názoru žalobcu, žalobca v súdnom konaní preukázal listinnými dôkazmi, že je zákonným dedičom po nebohej B. X., a preto v každom súdnom konaní, ktoré sa týka dedičstva po nebohej B.E., je aktívne legitimovaný byť účastníkom súdneho konania. Žalovaný s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nedokázal a ani nevie dokázať, že sporný pozemok nadobudol legálne, z čoho vyplýva, že pozemok nadobudol v rozpore s právnym poriadkom, a preto by nemal požívať absolútne žiadnu právnu ochranu. V prípade postupu uvedeného v rozhodnutí odvolacieho súdu, by museli byť minimálne dve súdne konania a to prvé o určenie, že sporný majetok patrí do dedičstva po poručiťovi a druhé na tom istom súde v inom konaní vedené súdnym komisárom. Takéto konanie považuje za rozporné s čl. 17 CSP. Podľa právneho názoru žalobcu, súd by mal rozhodnúť v jednom konaní na základe určovacej žaloby žalobcu, kto je vlastníkom sporného pozemku, či je to vlastník zapísaný na liste vlastníctva, ktorý ho zrejme nadobudol v rozpore s právnym poriadkom (v konaní nedokázal, či ho nadobudol v súlade s právnym poriadkom), alebo či vlastníkom sporného pozemku je žalobca ako preukázateľný dedič predchodcu, ktorý v minulosti sporný pozemok vlastnil podľa zápisu vo vl. č. XXX kat. úz. V. Žalobca má právo sa domáhať určenia, kto je vlastníkom spornej nehnuteľnosti, zapísanej protiprávne na LV č. XXXX kat. úz. F., v prospech žalovaného. Žalobca neobchádza dedičské konanie, o čom svedčí dedičské konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1D/759/2005, ale jediným právnym spôsobom ako odňať žalovanému protiprávne nadobudnutý majetok je podanie určovacej žaloby s tým, aby súd určil, kto je vlastníkom spornej nehnuteľnosti, ktorá nemôže byť predmetom dedičského konania po nebohej B. X.. Žalobca je toho názoru, že ani príslušný súdny komisár a ani vtedajší konajúci súd nemohli meritorne rozhodnúť vo veci novoobjaveného dedičstva - pozemku po nebohej B. X. v prospech žalobcu, ako výlučného vlastníka pozemku, nakoľko v čase prejednávania predmetného dedičstva existovala duplicita výlučného vlastníckeho práva (právneho nároku) k pozemku, a to jednak zo strany žalobcu ako jediného výlučného a oprávneného dediča po nebohej B. X., a jednak zo strany žalovaného, ktorý bol zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území F. ako výlučný vlastník pozemku, a to z neznámeho dôvodu. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že žalovaný do dnešného dňa relevantne nepreukázal, na základe akého právneho titulu nadobudol duplicitný právny nárok k pozemku, a z akého právneho titulu je žalovaný zapísaný na liste vlastníctva. Tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobca mal podať žalobu inú a je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva, prípadne na podanie žaloby na určenie, že poručiťka bola v čase svojej smrti vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, pričom by následne nasledovalo konanie o dedičstve, považuje žalobca za nesprávne, v rozpore s princípmi CSP. Žalobca je toho názoru, že dovolací súd by sa mal zaoberať právnou otázkou, či je možné podať žalobu o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c/ CSP v prípade, ak je nehnuteľný majetok žalobcu ako dediča po jeho predchodcoch, zapísaný na liste vlastníctva v prospech tretej osoby, ktorá nie je žiadnym dedičom, bez konania o dedičstve podľa CMP. Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie, a aby žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania vo výške 100 %.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) preskúmal vec a zistil, že sú splnené procesné podmienky prejednávania veci. Dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Vec preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím

súdom rozhodovaná rozdielne.

6. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

9. V danom prípade dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v dovolaní naformuloval právnu otázku: „či je možné podať žalobu o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c/ CSP v prípade, ak je nehnuteľný majetok žalobcu ako dediča po jeho predchodcoch zapísaný na liste vlastníctva v prospech tretej osoby, ktorá nie je žiadnym dedičom, bez konania o dedičstve podľa CMP“. Podľa dovolateľa tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobca mal podať žalobu inú a je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva, prípadne na podanie žaloby na určenie, že poručiiteľka bola v čase svojej smrti vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, pričom by následne nasledovalo konanie o dedičstve, považuje žalobca za nesprávne v rozpore s princípmi CSP.

10. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nebola ešte dovolacím súdom riešená. Je pritom nepochybné, že v danej veci ide o žalobu o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom.

11. Podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby je podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým § 80 písm. c/ O. s. p.) právny záujem na požadovanom určení. Právny záujem procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ CSP (§ 80 písm. c/ O. s. p.), musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba

je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu sporových strán alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

12. Súd prvej inštancie a odvolací súd vyhodnotili žalobu dovolateľa na požadovanom určení za nenáležitú a nedôvodnú, lebo nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami § 158 až § 219 CMP (konanie o dedičstve), pričom ho nemožno obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiteľa domáha určenia, že je vlastníkom veci patriacej do dedičstva. Keďže sa teda žalobca nedomáhal určenia, že sporná nehnuteľnosť bola v čase smrti vo vlastníctve poručiťky a patrí do dedičstva po nej, na žalobe na určenie vlastníctva poručiteľa k sporným pozemkom nemá naliehavý právny záujem. Preto sa nezaoberali ani vecou samou, t. j. vlastníctvom k spornej nehnuteľnosti.

13. Určovacou žalobou môže byť určené len jestvovanie práva, prípadne právneho vzťahu, existujúceho ku dňu vyhlásenia rozsudku, obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulú a ani do budúcnosti (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 32/98, 2 Cdo 131/06). Z tohto pravidla judikatúra pripúšťa výnimky, a to v podobe žalôb o určenie, že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom veci, resp. žaloba, že určitá vec patrí do dedičstva (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 26/07, 3 Cdo 44/08). Napokon je prípustná len taká určovacia žaloba, ktorou sa vytvára právny základ pre právny vzťah strán sporu, a tým sa predíde prípadne ďalším žalobám (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 392/2013, ZSP 40/96).

14. Podľa názoru dovolacieho súdu, právnu otázku nastolenú dovolateľom „či je možné podať žalobu o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c/ CSP v prípade, ak je nehnuteľný majetok žalobcu ako dediča po jeho predchodcoch zapísaný na liste vlastníctva v prospech tretej osoby, ktorá nie je žiadnym dedičom, bez konania o dedičstve podľa CMP“ možno pokladať za vyriešenú rozsudkom najvyššieho súdu z 31. marca 2014, sp. zn. 3 MCdo 4/2013, teda ešte pred vydaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, so záverom: „že kým sa konanie o dedičstve právoplatne neskončí takým spôsobom, že sa potvrdí nadobudnutie veci z dedičstva dedičovi do vlastníctva, zostáva otvorená otázka, či ku vzniku vlastníctva k tejto veci vôbec dôjde. Vyporiadanie má spätnú účinnosť a jeho účinky nastávajú už ku dňu smrti poručiteľa. Pokiaľ nie je právoplatným rozhodnutím dedičského súdu potvrdené, že v dôsledku dedenia dedič nadobudol vec, resp. jej spoluvlastnícky podiel, nemôže sa dedič domáhať ochrany svojho vlastníctva žalobou o určenie vlastníctva. Takýto dedič je aktívne legitimovaný len na podanie žaloby o určenie, že vec (jej spoluvlastnícky podiel) patrí do dedičstva po poručiťovi.“ Aj v prejednávanej veci sa žalobca v sporovom konaní domáha určenia, že je vlastníkom spornej nehnuteľnosti, keď svoj nárok odvodzuje od dedičského práva po svojej tete B. X., rod. T., ktorá mala nadobudnúť predmetnú nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva vydržaním. V danom prípade nie je prípustné, aby sa v tomto sporovom konaní zároveň prejudiciálne riešila otázka, či sa poručiťka mohla stať ku dňu smrti výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti vydržaním a nadväzne na to v kladnom prípade, či sa žalobca mohol stať výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností titulom dedenia po tejto poručiťke. Žalobcom tvrdeným právnym titulom nadobudnutia výlučného vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, je dedenie po poručiťke B. X., rod. T.. Právna úprava dedenia vychádza z uplatnenia úradnej ingerencie pri nadobúdaní dedičstva. Riešenie právnych vzťahov, ktoré vznikli v dôsledku smrti poručiteľa, patrí do právomoci súdu a konaním o dedičstve poveruje súd notára, aby vo veci konal a rozhodol (§ 161 CMP). Ustanovenie § 212 CMP rieši situáciu, ak do dedičského konania z dôvodu skutkovej spornosti (napr. aj pre duplicitný zápis vlastníctva k pozemku) nie je zaradený konkrétny majetok, a to podaním samostatnej sporovej žaloby o určenie, že vec/nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťovi. Nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti dedením možno zapísať do katastra nehnuteľností len na základe právoplatného uznesenia súdu v zmysle § 203 CMP v dedičskom konaní po neb. poručiťke procesným postupom v zmysle ustanovenia § 158 až § 219 CMP (konanie o dedičstve). Z uvedeného dôvodu, preto nie je možné toto dedičské konanie s poukazom na čl. 17 CSP, v záujme čo najrýchlejšieho prejednávania a rozhodnutia, obchádzať týmto sporovým konaním, nakoľko by to bolo v rozpore s ustanovením § 158 až § 219 CMP.

15. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 154/2010, z ktorého vyplýva, že v konaní o žalobe o určenie, že tá - ktorá vec patrí do

dedičstva po poručiťovi, ide o posúdenie, či poručiť bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiťa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Treba dodať, že ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťa, nepotvrďuje rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci. Po smrti poručiťa môžu vo všeobecnosti nastať právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného (napríklad vydržaním); v konaní, v ktorom sa zisťuje, či určitá vec bola v čase smrti poručiťa v jeho vlastníctve, sú však takéto (neskoršie) skutočnosti právne bezvýznamné.

16. Dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd sa riešením „dovolacej“ otázky nastolenej žalobcom neodklonil od podstaty všeobecného právneho záveru dovolacieho súdu uvedeného v rozhodnutí, ktorého podstatná časť bola citovaná v bode 14. Dovolací súd zároveň nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od takto publikovaného záveru.

17. Ostatné námietky dovolateľa neboli pre rozhodnutie v danej veci podstatné. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

18. Predpoklad prípustnosti dovolania žalobcu spočíval v tom, že mala byť posúdená doteraz neriešená právna otázka, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu k neexistujúcej judikatúre dovolacieho súdu. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál (viď bod 16.), v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.